

ÜLKEMİZİN, KITALARIN VE OKYANUSLARIN KONUM ÖZELLİKLERİ

Bu konuda neler öğreneceğiz?

- ✓ Mutlak konum nedir?
- ✓ Göreceli konum nedir?
- ✓ Türkiye'nin mutlak ve göreceli konum özellikleri nelerdir?
- ✓ Kıtaların konum özellikleri nelerdir?
- ✓ Okyanusların konum özellikleri nelerdir?

Dünya'nın neresindeyiz?

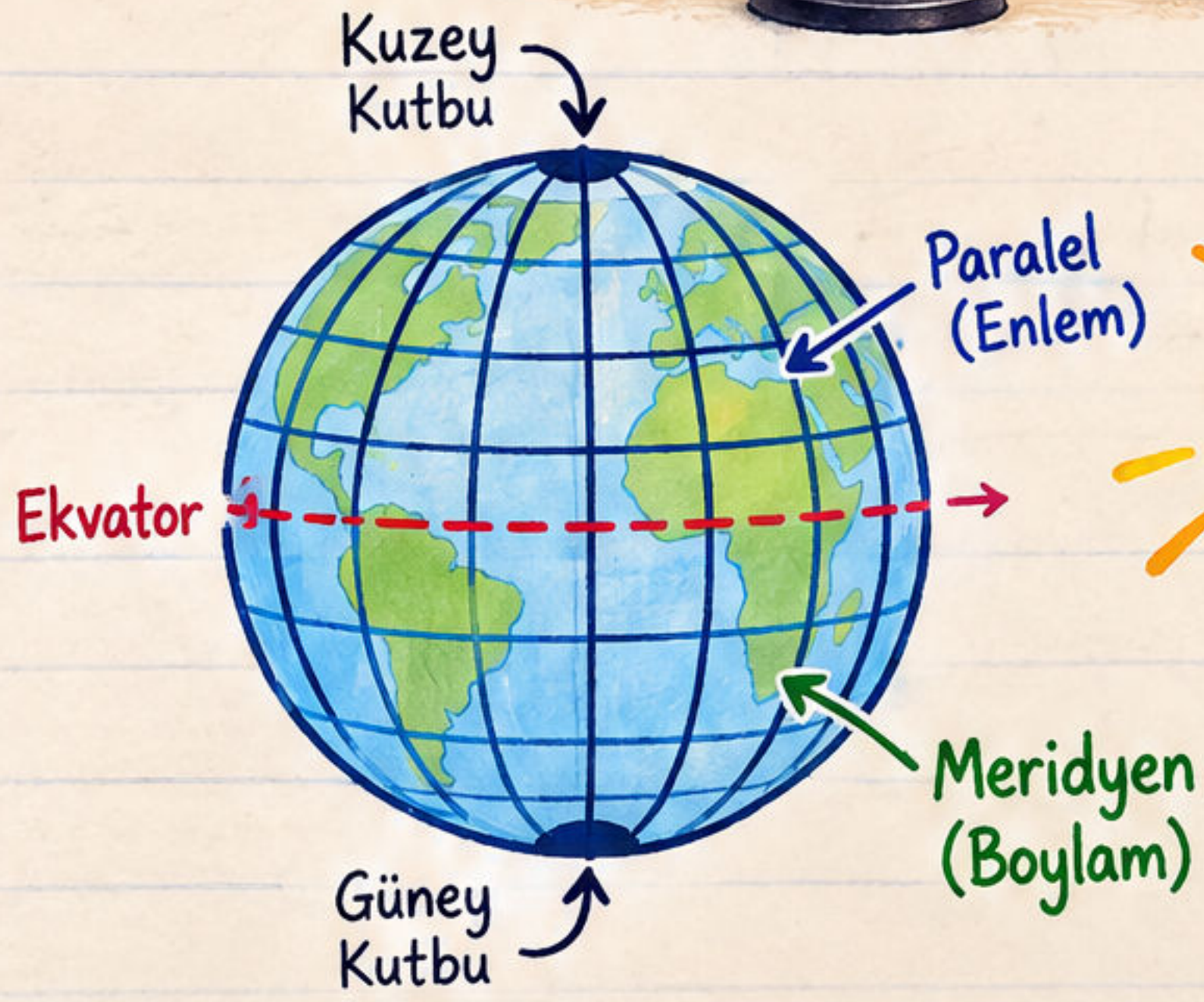
Hem koordinatlarla hem de komşularımızla anlayabiliriz!

1 Mutlak konum

Bir yerin Dünya üzerindeki paraleli ve meridyen dereceleriyle belirlenen konumuna **mutlak konum** denir.

- ★ Paralel: Kuzey - Güney yönündeki dairedir. (Enlem)
- ★ Meridyen: Doğu - Batı yönündeki dairedir. (Boylam)

Mutlak konum değişmez, kesin ve sayısalıdır.

2 Göreceli konum

Bir yerin diğer yerlere (ülkelere, denizlere, kıtalara, komşularına) göre belirlenen konumuna **göreceli konum** denir.

- Komşularına göre konum,
- Denizlere göre konum,
- Kıtalarla göre konum,
- Ulaşım yollarına göre konum gibi özellikler göreceli konumu oluşturur.

Göreceli konum değişebilir, karşılaştırmalıdır ve ifade ile anlatılır.

3 Türkiye, k talar ve okyanuslar

Türkiye'nin konum özellikleri

- 36° - 42° Kuzey enlemleri arasında,
- 26° - 45° Doğu boylamları arasında yer alır.
- Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü konumundadır.
- Üç tarafı denizlerle çevrilidir.

Kıtaların konum özellikleri

- Dünya'da 7 kıta bulunur. Kıtaların yerleri ve birbirlerine göre konumları farklıdır.

Okyanusların konum özellikleri

- Dünya'da 5 okyanus bulunur.
- Okyanusların konumları kıtaların yerini, iklimi ve ulaşımı etkiler.

MUTLAK KONUM

Mutlak konum;

Bir yerin paralel ve meridyenlerle belirtilen kesin adresidir.

Dünya üzerindeki kesin adresi bulalım! ❤️

Paralel ve meridyen harika bir ekip!

Paraleller

→ Paraleller Ekvator'a paralel yatay çizgilerdir.

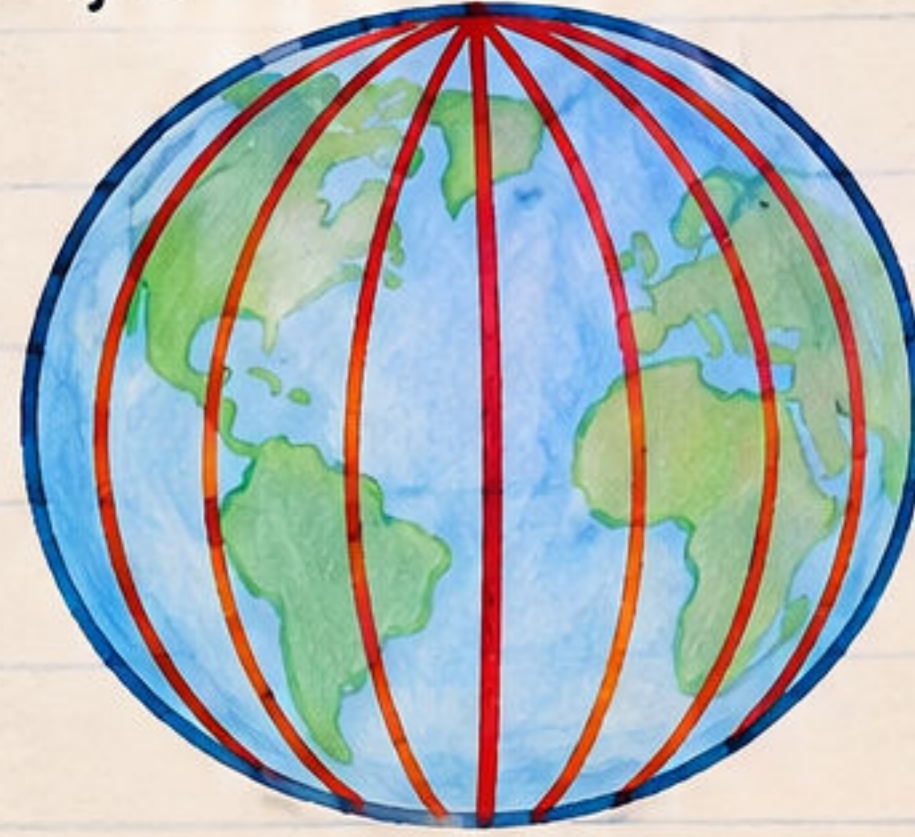
Ekvator

Doğu-batı yönünde uzanırlar.

Meridyenler

→ Meridyenler kutupları birleştiren dikey yarım çemberlerdir.

Kuzey-güney yönünde uzanırlar.

Ekvator

- Dünya'yı kuzey ve güney yarım küreye ayıran 0° paralelidir.
- En büyük paraleldir.

Ekvator'un enlemi 0° 'dir.

Başlangıç Meridyeni

- 0° meridyenidir.
- İngiltere'nin Greenwich kasabasından geçer.
- Dünya'yı doğu ve batı yarım küreye ayırır.

Greenwich (İngiltere)

Kısa Bir Karşılaştırma

Paraleller

- ✓ Yatay çizgilerdir.
- ✓ Ekvator'a paraleldir.
- ✓ Doğu-batı yönünde uzanır.
- ✓ Enlem belirler.

Meridyenler

- ✓ Dikey yarım çemberlerdir.
- ✓ Kutupları birleştirir.
- ✓ Kuzey-güney yönünde uzanır.
- ✓ Boylam belirler.

"Mutlak konum, dünyada nerede olduğumuzu kesin olarak söyler."

Dünya büyük ama, konumumuz belli!

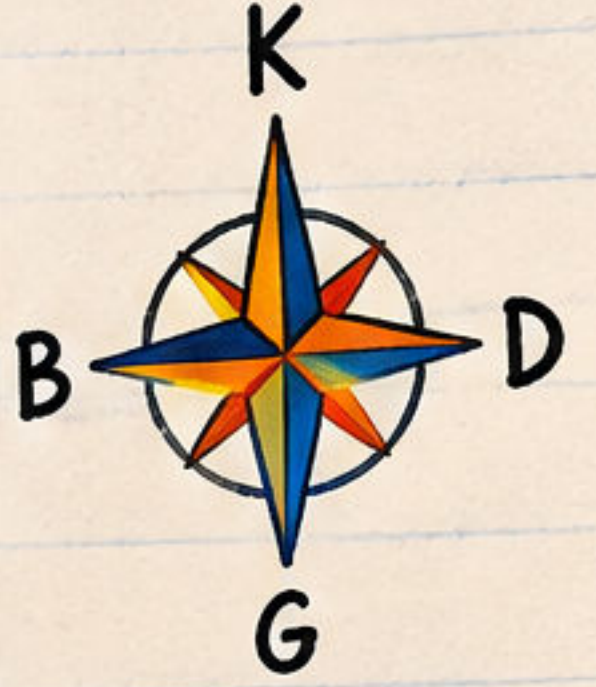
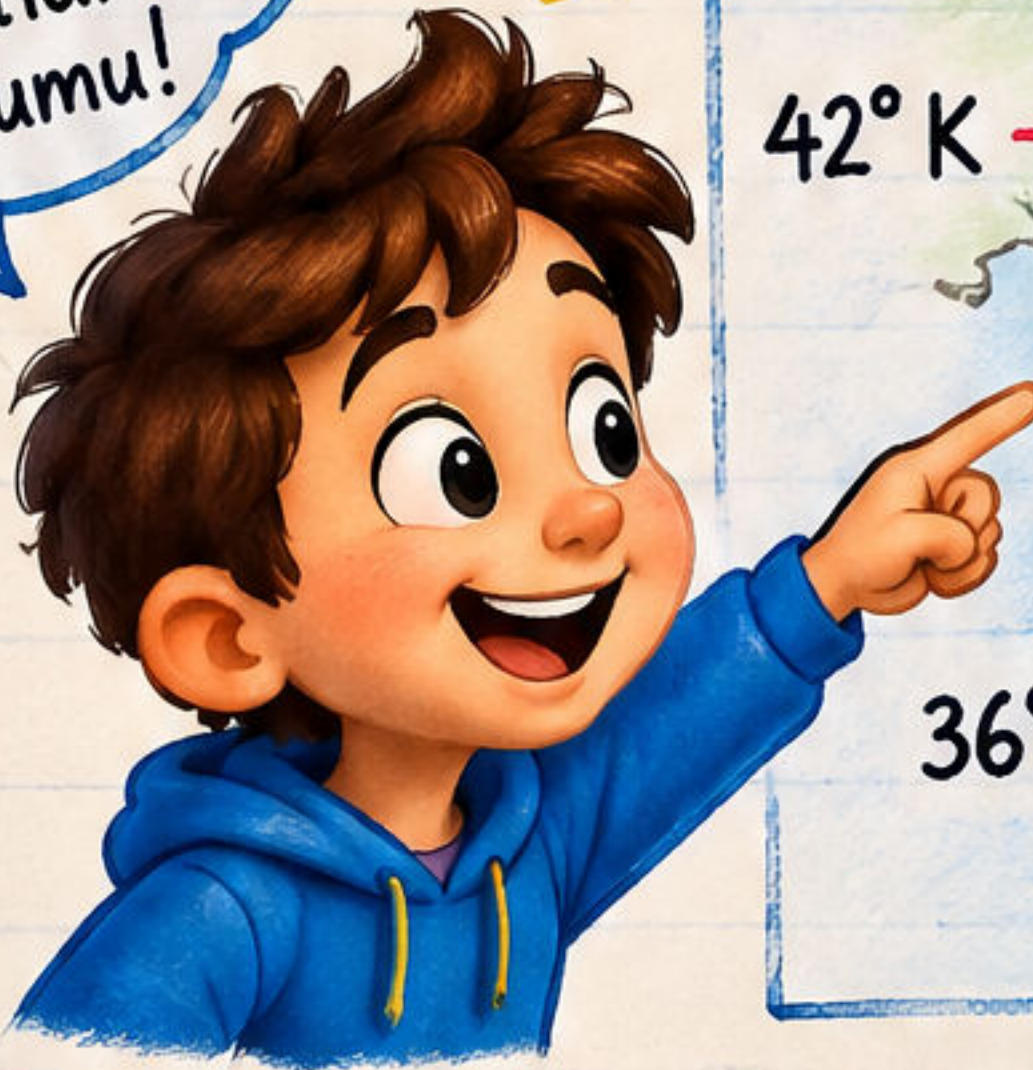
TÜRKİYE'NİN

MUTLAK KONUMU

Haritadaki koordinatlar Türkiye'nin mutlak konumunu gösterir.

Türkiye 36° – 42° Kuzey paralelleri ile 26° – 45° Doğu meridyenleri arasındadır.

İşte Türkiye'nin mutlak konumu!

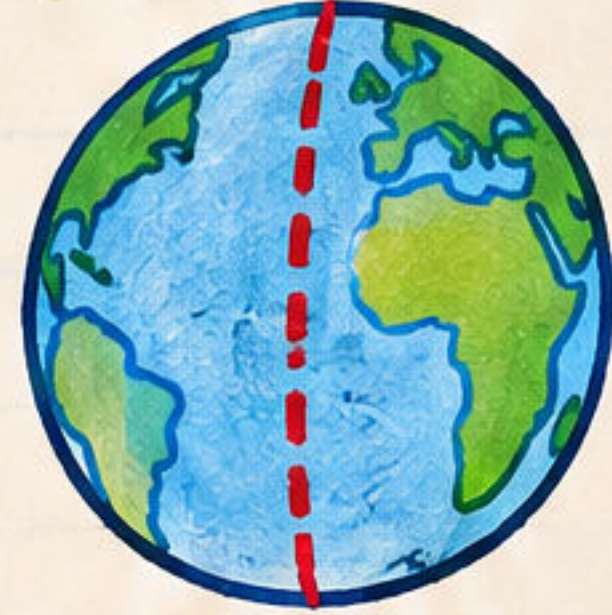

Kuzey Yarım Küre

Türkiye 36° – 42° Kuzey paralelleri arasında yer aldığı için Kuzey Yarım Küre'dedir.

Doğu Yarım Küre

Türkiye 26° – 45° Doğu meridyenleri arasında yer aldığı için Doğu Yarım Küre'dedir.

Orta kuşak

Kutup kuşağı°

Türkiye'nin bulunduğu enlemler, orta kuşakta yer almasını sağlar.

Kutup kuşağı

Dört mevsim belirgin yaşanır

İlkbahar

Yaz

Sonbahar

Kış

Orta kuşakta yer aldığı için Türkiye'de dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

Yerel saat farkı

Türkiye 26° – 45° Doğu meridyenleri arasında geniş bir alana yayıldığı için doğu ile batı arasında yerel saat farkı vardır.

Mutlak konum, bir yerin paralel ve meridyenlerle ifade edilen kesin konumudur.

Yaşadığım ülkeyi tanıyorum

GÖRECELİ KONUM

Bir yerin çevresindeki kıtalara, denizlere, ülkelere ve yollara göre tarif edilen konumudur. ♥

Göreceli Konuma Göre Türkiye

1 Türkiye Asya ile Avrupa arasında köprüdür.

İki kıtayı birbirine bağlar.

3 İstanbul ve Çanakkale Boğazları'na sahiptir.

Unutma!

Bir yerin göreceli konumu, onun komşularına ve çevresine göre değişir. 😊

“Türkiye, coğrafi konumuyla dünyayı birbirine yaklaştıran bir ülkedir.” ♥

Türkiye'nin göreceli konumu çok önemli!

Evet! Çevresine göre konumu onu özel kılıyor.

2 Üç tarafı denizlerle çevrilidir.

Neden Önemlidir?

- ✓ Ticaret yollar üzerinde yer alır.
- ✓ Kültürel etkileşimi artırır.
- ✓ Savunma açısından stratejik bir konumdadır.
- ✓ Ulaşımı kolaylaştırır.
- ✓ Ekonomik ve siyasi önem kazandırır.

TÜRKİYE'NİN ÖZEL KONUMU

Neden önemli?

Türkiye, kıtaların, denizlerin ve yolların kesiştiği çok önemli bir ülkedir.

1 Asya ile Avrupa arasında yer alır.

İki kıta arasında köprü görevi görür.

Kültürel etkileşim artar, stratejik önem kazanır.

2 Üç tarafı denizlerle çevrilidir.

Karadeniz, Adalar Denizi ve Akdeniz'e kıyısı vardır.

Deniz ticareti gelişir, kaynak ve ulaşım imkânları artar.

3 Ticaret ve ulaşım yollarının kesiştiği alandır.

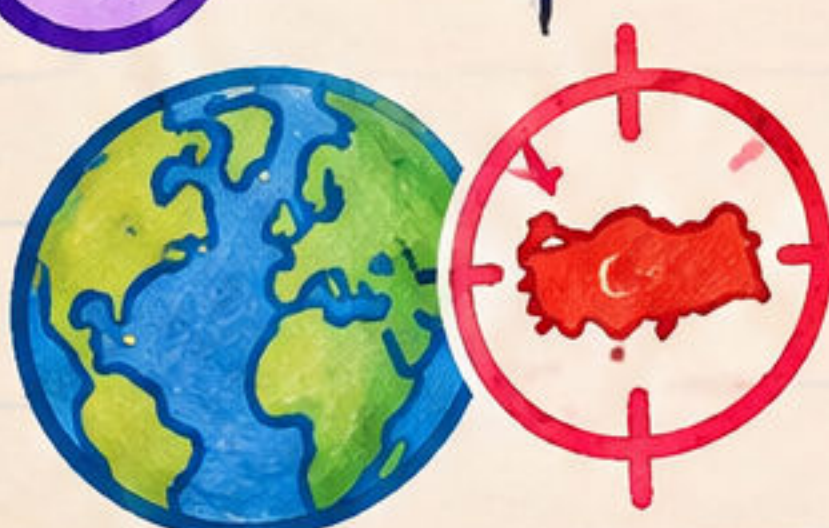

Tarihi İpek Yolu gibi önemli ticaret yolları üzerindedir.

Ticaret, ulaşım ve ekonomik faaliyetler gelişir.

4 Jeopolitik önemi yüksektir.

Enerji kaynaklarına, komşu bölgelere ve stratejik alanlara yakındır.

Bölgesel ve küresel siyasette etkili bir ülkedir.

"Türkiye'nin özel konumu, ona büyük fırsatlar ve sorumluluklar kazandırır."

7 KITA

Dünyamız
ne kadar
renkli!

7 kıta ile
daha büyük
bir dünya!

Dünyamızda **7 kıta** vardır. Kıtalar, karaların büyük bölümleridir. Her kıtanın farklı özellikleri, iklimi, canlıları ve kültürleri vardır. ❤️

Farklı kıtalar,
daha güzel
bir dünya!

★ Asya

- En büyük kıtadır.
- Nüfusu en fazladır.
- Çin, Hindistan, Türkiye gibi ülkeler bu kıtadadır.

★ Afrika

- İkinci büyük kıtadır.
- Sıcak iklimiyle bilinir.
- Filler, aslanlar, zürafalar gibi birçok hayvan bu kıtada yaşar.

★ Kuzey Amerika

- Kuzey yarımkürede yer alır.
- ABD, Kanada ve Meksika bu kıtadadır.
- Geniş ormanları ve doğal güzellikleri vardır.

★ Güney Amerika

- Amazon Ormanları bu kıtadadır.
- Sıcak ve yağışlı iklimiyle bilinir.
- Farklı bitki ve hayvan türleri yaşar.

★ Avrupa

- Yüzölçümü bakımından küçük bir kıtadır.
- Türkiye, Almanya, Fransa gibi ülkeler bu kıtadadır.
- Tarihi ve kültürel zenginlikleriyle ünlüdür.

★ Avustralya

- En küçük kıtadır.
- Kangurular ve koalalar bu kıtada yaşar.
- Büyük bölümü çöl ve kurak alanlardan oluşur.

★ Antarktika

- En soğuk kıtadır.
- İnsanlar kalıcı olarak yaşamaz.
- Buzullarla kaplıdır.

Farklı kıtalar,
aynı gezegen,
ortak evimiz! ❤️

5 OKYANUS

Dünyamızda
5 okyanus
var!

Ne kadar
büyükler!

Okyanuslar, Dünya'nın
yüzeyindeki en büyük
su kütleleridir.

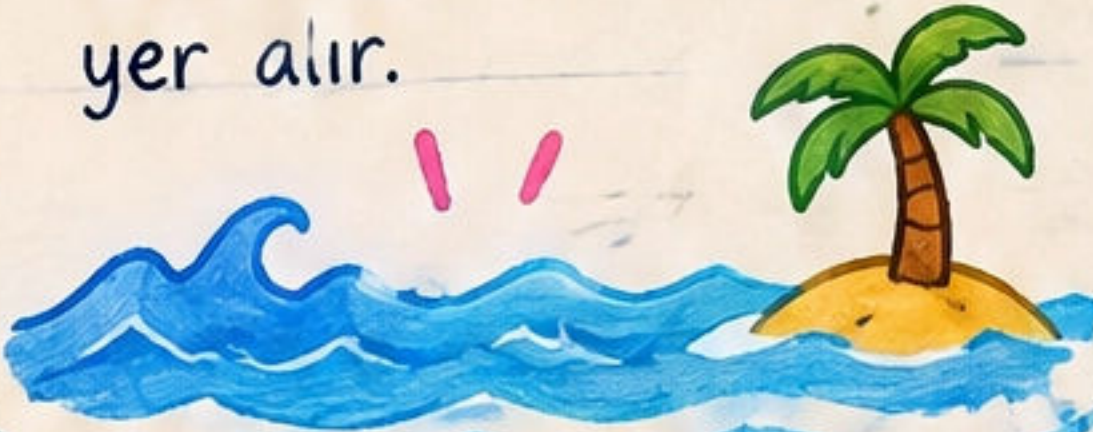
Okyanuslar kıtaları
birbirinden ayırır.

5 Okyanus ve Özellikleri

1 Pasifik Okyanusu

- Dünyanın en büyük okyanusudur.
- Asya, Amerika, Avustralya ve Antarktika arasında yer alır.

2 Atlas Okyanusu

- İkinci en büyük okyanustur.
- Amerika kıtası ile Avrupa ve Afrika kıtaları arasında yer alır.

3 Hint Okyanusu

- Üçüncü en büyük okyanustur.
- Afrika, Asya, Avustralya ve Antarktika arasında yer alır.

4 Güney Okyanusu

- Antarktika'yı çevreleyen okyanustur.
- Soğuk suları ve buzulları ile bilinir.

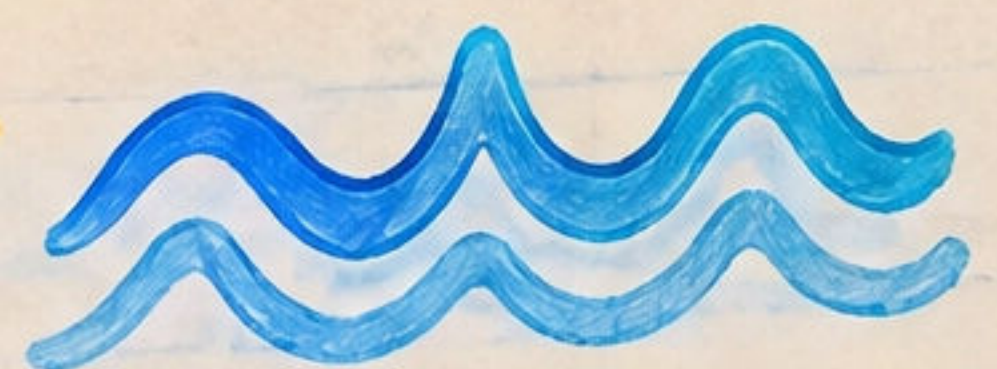

5 Arktik Okyanusu

- Dünyanın en küçük okyanusudur.
- Kuzey Kutbu çevresinde yer alır.

Okyanuslar, canlılar için yaşam alanıdır
ve dünyamızın iklimini dengeler.

KONUM BİLGİSİ

GÜNLÜK HAYATTA

Dünya
sizi her yerde
buluşturur!

1

Harita Uygulamaları

Harita uygulamaları
GPS koordinatlarını
kullanır.

Tam olarak
buradayım!

2

Hava Durumu

Hava durumu
paralel bilgisiyle
ilişkilidir.

Bulduğumuz
enlem, iklimi
etkiler!

3

Uçuşlar ve Saat Farkı

Uçuşlarda saat farkı
meridyenlerle ilgilidir.

İstanbul
10:00

New York
03:00

Meridyenler
saat farkına neden olur.

4

Kargo ve Teslimat

Kargo yolları göreceli
konumdan etkilenir.

Sana
en kısa yoldan
geliyor!

5

Konum Bilgisi Hayatımızı Kolaylaştırır

- ✓ Yolumuzu bulmamıza yardım eder.
- ✓ Zamanı planlamamızı sağlar.
- ✓ Hizmetlere daha hızlı ulaşırız.
- ✓ Dünyayı daha iyi tanımamızı sağlar.

Konum bilgisi
hayatı
birbirine bağlar.

Daha küçük bir dünya,
daha güçlü bağlantılar!

ETKİNLİK 1:

✓ DOĞRU MU, YANLIŞ MI? ✗

Düşün,
birliğini kullan,
D ya da Y
ile işaretle!
😊

1 Mutlak konum, bir yerin dünya üzerindeki matematik konumudur.

D

Y

2 Göreceli konum, bir yerin komşularına göre konumudur.

D

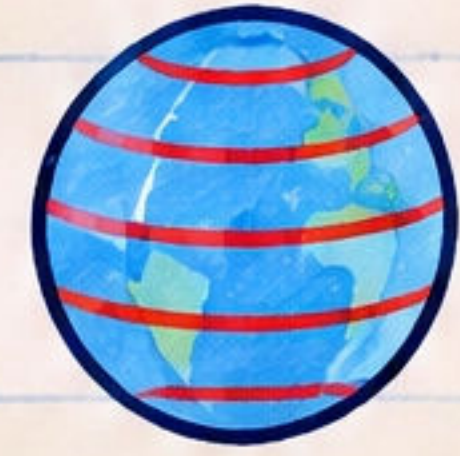
Y

3 Paraleller, Dünya'yı kuzey-güney yönünde dolaşan hayali çizgilerdir.

D

Y

Paraleller
doğu-batı
yönündedir.

4 Meridyenler, Dünya'yı doğu-batı yönünde dolaşan hayali çizgilerdir.

D

Y

Meridyenler
kuzey-güney
yönündedir.

5 Türkiye, hem Kuzey hem de Güney Yarım Küre'de yer alır.

D

Y

6 Dünya'da toplam 7 kıta vardır.

D

Y

7 Dünya'da 5 okyanus bulunur.

D

Y

8 Paralellerin uzunlukları eşittir.

D

Y

Ekvator
en uzundur.

Yanlış olanları düzelt.

ETKİNLİK 2: BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen kelimelerden uygun olanlarla tamamlayınız.

Düşün,
hatırla,
tamamla!

Kelime Havuzu

7 kıta

5 okyanus

mutlak konum

göreceli konum

paralel

meridyen

Asya

Antarktika

Pasifik

1 Dünya, 'dan oluşur.

2 Dünya'nın yüzeyinde bulunur.

3 Bir yerin enlem ve boylam değerleriyle ifade edilen konumuna denir.

4 Bir yerin başka bir yere göre ifade edilen konumuna denir.

5 Dünya'yı doğu-batı yönünde hayali olarak saran dairelere adı verilir.

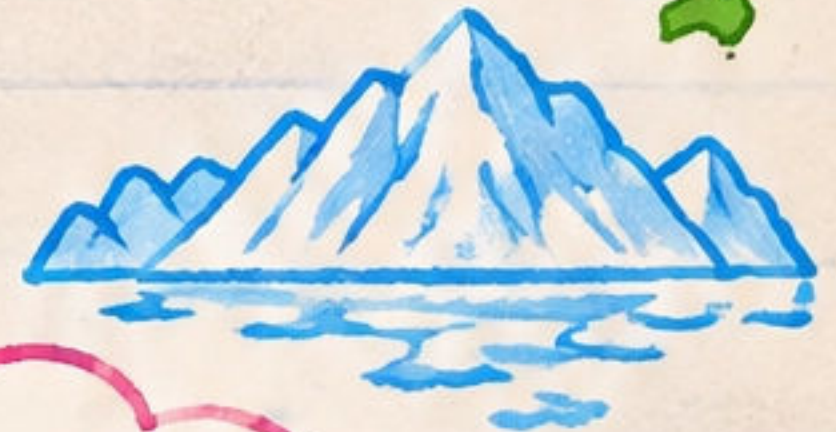
6 Dünya'yı kuzey-güney yönünde kutuplardan kutuplara arasında uzanan yaylara denir.

7 Dünya'nın en büyük yüz ölçümüne sahip kıtası 'dır.

8 Tamamı Güney Yarım Küre'de bulunan ve sürekli buzlarla kaplı olan kıta 'dır.

İpucu!

Cevapları hatırlamak için,
ders notlarını gözden geçir.
Dünya haritasını düşün,
kelimeleri dikkatlice seç!

Başarabilirsin!

ETKİNLİK 3: EŞLEŞTİRME

Aşağıdaki kavramlarla ilgili doğru açıklamaları eşleştiriniz.

KAVRAMLAR

1. Mutlak Konum

2. Göreceli Konum

3. Paralel

4. Meridyen

5. Asya

6. Antarktika

7. Pasifik Okyanusu

8. Özel Konum

AÇIKLAMALAR

A Bir yerin dünya üzerindeki tam yerinin koordinatlarla (paralel ve meridyenle) belirtilmesidir.

B Bir yerin başka yerlere göre konumunun belirlenmesidir.

C Ekvator'a paralel uzanan, doğu-batı yönlü hayalî dairelerdir.

D Kutup noktalarını birleştiren, kuzey-güney yönlü hayalî yarım dairelerdir.

E Dünya'nın en büyük kıtasıdır.

F Dünya'nın güney kutbunda yer alan, yıl boyunca buzlarla kaplı kıtadır.

G Dünya'nın en büyük ve en derin okyanusudur.

H Bir yerin jeopolitik, jeostratejik, ekonomik ve kültürel özellikleri nedeniyle kazandığı konumdur.

Türkiye'nin köprü olması hangi konum türüdür?

Hadi birlikte çözelim! ♥

Coğrafya çok keyifli!

ETKİNLİK 4: KISA TEST

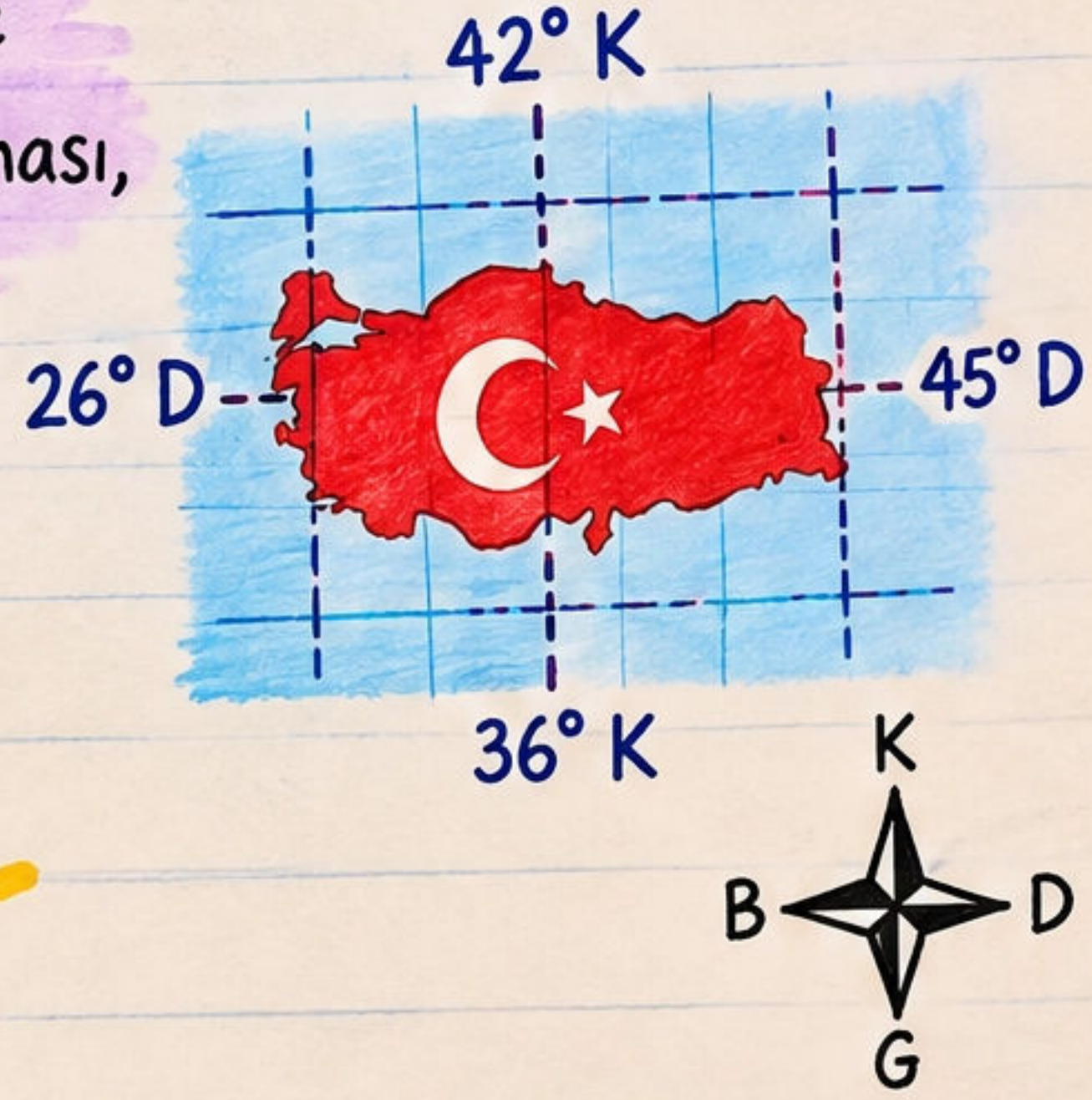
Düşün
Seç
Başar!

1.

Türkiye'nin 36° - 42° Kuzey paralelleri ile 26° - 45° Doğu meridyenleri arasında yer alması, aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Türkiye'nin yüz ölçümünü
- B) Türkiye'nin mutlak konumunu
- C) Türkiye'nin komşu ülkelerini
- D) Türkiye'nin iklim özelliklerini

2.

Türkiye'nin Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumunda bulunması, aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Türkiye'nin mutlak konumunu
- B) Türkiye'nin göreceli konumunu
- C) Türkiye'nin yer şekillerini
- D) Türkiye'nin bitki örtüsünü

İki kıtayı birleştiren ülke ♥

Cevabını gerekçelendir.

